

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Razorožitev? Oborožitev!

O poteku razorožitvenih pogajanj je naš list stalno obveščal svoje čitatelje. Razlog je v važnosti tega vprašanja, od kojega pravilne rešitve je odvisna politična in gospodarska usoda narodov in držav. Tekom dolgotrajnih razprav je bilo stavljenih prav mnogo predlogov in protipredlogov, ki pa niso našli splošne pritrditve. Ko tečejo ta pogajanja h koncu, bo treba izjaviti, da ni prav nič doseženega, kar bi resnično razorožitev omogočilo. Širile so se vesti, ki so se dnevno zgoščale, da bode konferenca tudi formalno zaključena brez vsakega toliko zaželenega uspeha. V zadnjem hipu pa se je zastopnikom držav, zbranih na sestanku glavnega odbora razorožitvene konference, posrečil sporazumen sklep, da bodo nadaljna pogajanja odgodena, razprave pa se bodo vršile naprej.

Tako je razorožitvena konferenca rešena, ni pa rešeno vprašanje razorožitve, ki je prišlo na tisto točko, kjer je prej bila konferenca: na mrtvo točko. Ko so v Ženevi reševali razorožitveno konferenco, so v Arabiji znova zagrneli topovi kralja Ibn Sauda proti jemenskemu imanu in v Ameriki so grozili naprej topovi na bojišču med Bolivijo in Paragvajem. Nekaj dni prej pa je Mussolini v svojem govoru v parlamentu rekel: »Strašno vprašanje, ki teži dušo množice, se glasi: Bo-li mir ali vojna? Zgodovina nas uči, da so vojne pojav, ki spremlja razvoj človeštva: tragična (žalobna) usoda, ki leži na človeku! Jaz ne verujem v večni mir, marveč ga smatram kot element (živelj) potlačanja in utesnitve in kot zaničanje osnovnih človeških kreposti, ki se v pravi solnčni luči pokažejo le v krvavem naporu. Delo obnove, ki ga vršimo, želi dolgo dobo miru. V vsakem slučaju pa bo italijansko ljudstvo, če bi nastala potreba, dogodke sprejelo s polnim mirom in trdno voljo.«

Besede voditelja italijanskega fašizma dokazujejo, da je likvidirano vprašanje razorožitve, ne pa vprašanje oboroženosti. Oboroževanje držav napreduje od meseca do meseca. Japonska vlada je sklenila, da bo pomnožila in ojačila svoje vojno brodogradnje — kajpada v svrhu obrambe. Italija bo, kakor je napovedal Mussolini, uporabila določbo Washingtonske pogodbe ter pomnožila svoje vojno brodogradnje za 70.000 ton. V tem vidijo v Londonu dokaz, da italijanski ministrski predsednik dejansko ne veruje v svetovno razoroženje.

Nemčija izdaje vedno več milijonov v oboroževalne svrhe, čeprav s tem upropašča svojo valuto, ki je v svojem kritju z zlatom in devizami padla na 3.8%, dočim je to kritje pred dvema letoma šlo znašalo 60%.

Mesto razorožitve torej tekmovalje v oboroževanju. Takšno tekmovalje nosi v sebi kal vojne nevarnosti. Spričo teh razmer in popolni oslabelosti Zveze narodov se začenjajo vodilni državniki Evrope vračati k staremu sistemu (sestavu) vojaških zvez in pogodb, ki naj zajamčijo ravnovesje med državami, odnosno nadvesje, ki naj bi bilo tako močno, da bi ustrahovalo vročerkve in radi svoje pohlepnosti nestrpne kalilce miru. To je politika sedanjega

francoskega zunanjega ministra Barthouja. Sledeč tradicionalni (izročni) francoski liniji o varnosti, hoče Barthou to zahtevo udeležiti na bolj učinkovit način, ko njegov prednik Pavel Boncour. Ta, odnosno že njegov prednik Briand sta se zadovoljevala z nekim papirnatim jamstvom varnosti, g. Barthou pa hoče učinkovito in krepko jamstvo. Zato je obnovil ter utrdil francoske zveze s Poljsko in Malo antanto, zato se trudi za ustvaritev francosko-ruskega vojaškega sporazuma, dobro vedoč, da je francosko-ruska zveza bila v preteklosti najboljšje jamstvo za varnost v miru in zaslomba za časa vojne. Stremljenje Francije in njenih zaveznikov je, da se na vsak način ohrani mir na svetu. Ta naloga je težka spričo velike gospodarske stiske in socialne zmede, ki vlada na svetu. Interes trpečih ljudskih množic pa zahteva, da se ta naloga posreči.

Vedno opasnejši nemiri v Avstriji. Zadnjič smo poročali, da je proglasila Dollfussova vlada preki sod za celo državo in to radi nemirov, napadov in vseh mogočih nasilnih dejanj, katere povzročajo z največjo drznostjo hitlerjevci, socijalni demokrati in komunisti. Kljub razglasu izrednega stanja so stopili v najnovejšem času v ospredje atentati s peklenskimi stroji nad predstavnik katoliške cerkve. Na Dunaju so nekaj vsakdanjega atentati ter delavske demonstracije, katere podpirajo hitlerjevci.

Nova bolgarska vlada je sklenila razpust vseh političnih strank in ukinitve njihovih glasil.

Romunski parlament je sklican za 14. junija. Romunska vlada je ukinila nekatera državna podtajništva. Kralj je sprejel ostavko dosedanjega vojnega ministra in je imenoval za njegovega zastopnika ministrskega predsednika Tataresca.

Pred velikimi spremembami v Grčiji. Javna tajnost na Grškem je, da bo razpustila vlada parlament in uvedla vojaško diktaturo po vzgledu Bolgarije.

Na Poljskem so bile občinske volitve. Zadnji teden v maju so se vršile na Poljskem občinske volitve. Pri teh volitvah je doživel vladni blok občuten poraz. V srednji in zapadni Poljski je zmagala opozicija. V vseh večjih mestih so zmagali opozicijski kandidati. V največjem industrijskem me-

stu Lodzu, ki je drugo največje poljsko mesto, je vladni blok dobil komaj 8 mandatov, narodni demokrati, ki so v opoziciji, pa so dobili 40 mandatov. Vladni blok se je držal samo v vzhodnem delu Poljske, zlasti v Galiciji in v ukrajinskih krajih.

Ruski sovjeti glede kolhozov na umiku. Je itak znano, kako so vzeli sovjeti kmetu zasebno last in ga nagnali s silo v kolhoze ali združena posestva, na katerih bi naj kmet prejemal od države komaj toliko, da bi še ostal pri življenju. Združitev in podražavljenje ruskih posestev je doživelo popoln polom in je rodilo lakoto. Neuspeh s kolhozi so sovjeti napram zunanjemu svetu dolgo tajili, a sedaj ga le priznavajo prikriti na ta način, da izdajajo nove naredbe, katere vračajo kmetom vsaj deloma nekdanje pravice. Najnovejša naredba napoveduje znatno znižanje državnih dajatev v poljedelstvu. Vlada hoče počasi zopet uvesti svobodo kmetovanja, ker se zaveda, da bo imela Rusija le tedaj dovolj kruha, ako bo kmet slobodno razpolagal s pridelki. Ni še dovoljeno svobodnim kmetom, da bi uporabljali od države nabavljene stroje, ki so na razpolago samo kolhozom. Po nekaterih pokrajinah se je odrekla država vsem dajavam. Industrijski delavci, ki so lastniki malih kmetij, so prosti vseh dajatev. V kolhozih združeni kmetje smejo po svoji volji trgovati z živino in vrtnimi pridelki.